

BALLAI LÁSZLÓ

Szentévi búcsú

© COPYRIGHT 2009, BALLAI LÁSZLÓ. MINDEN JOG FENNTARTVA.

MEGJELENT AZ „EZREDEVÉG” IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALOMKRITIKAI FOLYÓIRAT
XIX ÉVFOLYAM, 12. (2009. DECEMBERI) SZÁMÁBAN.

EZ A MŰ AZ ÍRÓ HONLAPJÁRÓL, A [HTTP://BALLAI.VASAROS.COM/](http://ballai.vasaros.com/) OLDALRÓL SZÁRMAZIK.
A SZÖVEG BÁRMINEMŰ MEGVÁLTOZTATÁSA, VALAMINT KERESKEDELMI CÉLÚ SOKSZOROSÍTÁSA
CSAK A SZERZŐ KÜLÖN, ÍRÁSBELI ENGEDÉLYÉVEL LEHETSÉGES.
E-MAIL: [BALLAI@VASAROS.COM](mailto:ballai@vasaros.com)

© 2009 VASAROS DOT COMBALLAI LÁSZLÓ

Krisztus születésének ezerháromszázötvenedik esztendejében, karácsony napján kezdődött a szentév. Mindazoknak, akik búcsúra mentek Rómába, ott felkeresték Szent Péter bazilikáját, Szent János és Szent Pál templomát, az egyház bűnbocsánatot ígért.

Mattia, a Terni melletti fogadós felkészült. A Via Flaminia mindig is nyüzsgött a zarándoktól. Ám az érkező sokaságra nem számított. Különösen ebben a hidegben. Némelyik utas annyira átfagyott, hogy alig tudta lenyomni az ajtókilincset.

– Sajnálhatjátok, hogy nem enyhébb az idő – mondta a vendégeinek. – Pedig érdemes volna szétnézni a környéken. A Cascade delle Marmorét igazán látnotok kellene. Hajdanán Rieti fennsíkján mindennapos volt az árvíz. A dús földek termése évről évre odalett. Ezeröttszáz évvel ezelőtt a rómaiak elvezették a rakoncátlan Velina-folyó vizét egy szakadék széléhez, ahonnan a Nerába zuhog. A vidék terményeinek gazdagságát azóta csak a vízesés híre múlja felül. Gondoljátok meg, ötszáznyolcvan láb magasságból hull alá!

Mattia dagadó büszkeséggel, de nem minden önérdek nélkül hívta fel a figyelmet szülőföldje e nevezetességére. Aki vállalkozott a fárasztó kirándulásra, annyira letért a Via Flaminia-ról, hogy sötétedés előtt megint az ő fogadója előtt találta magát.

– Bármilyen magasságból hullana is alá, még a legalkalmasabb időben sem vesztegethetnénk az időt holmi látványosságokra – mondta egy idős zarándok.

Azután már a fogadónak nem maradt ideje, hogy beszédbe elegyedjen a vendégeivel. Felvette a rendelést, és sietett a dolgára. A konyhába, a pincébe, a magtárba. A melegedő, táplálkozó zarándokok különféle történetekkel szórakoztatták egymást.

– Ismeritek a velencei két gránitoszlop, Marco és Todero történetét? – kérdezte egy velencei kalmár. – Nos, éppen háromszázhuszonöt éve annak, hogy Michieli dózse hazaszállította őket a Szentföldről. Eredetileg hármat hozott, de az egyik a kirakodáskor a tengerbe esett. A nagy nehezen partra vonszolt monolitoknak egész Velence csodájára járt. De a szürkéből rózsaszínbe játszó tömböket, rendkívüli súlyuk miatt, nem tudták felállítani. Végre ötven év után Niccolò Barrattieri ötletes csigaszerkezettel megoldotta a feladatot. Hatalmas népünnepély következett. Meglett a Köztársaság méltó kapuja a tenger felől. A magasabbik monoliton a szárnyas oroszlán, városunk jelképe, a másikon Szent Teodoro szobra kapott helyett. Az örvendő tanács közölte a mesterrel, bármilyen jutalmat kívánhat munkájáért. Barrattieri azt kérte, hogy a két oszlop között játéktanyát nyithasson. A szerencsejátékot tiltották a város törvényei, de a Serenissima nem másíthatta meg ígéretét. A tanácsurak több nemzedéken át fogcsikorgatva túrták a szemük előtt folyó bűnös üzelmeket. Végül a Tízek úgy rendelkeztek, hogy ehelyütt akasszák fel a halálra ítélteteket. A hazárdírozók rövidesen elkotródtak. Még ma is tartja a mondás: „Kerüld a Marco és Todaro közét!”

– Te bezzeg nem kerüld a játékot – jegyezte meg egy magyar nemes.

– Miből gondolod?

– Mert egész elbeszélésed alatt úgy járt a kezed, mintha lapokat osztana. A játék veszélyes lehet. Tavaly Lajos király nápolyi hadjáratában vettem részt. A sereg Lucerához ért. A város hamar megadta magát, nem így a fellegvár. Alkalmos ostromeszközök híján bevehetetlennek tűnt. A király szemlét tartott, és valamit súgott Lackfi Dénes vajdának. A fővezér hatalmasat nevetett. Reggel felsorakoztatta és két részre osztotta a sereget. A kisebbik egység vitézeinek megparancsolta, hogy vetkőzzenek ingre, kardjukat szúrják az övükbe, és rendeződjenek három sorba a várkapu előtt. ElrendMostaelte, hogy kürtszóra játsszanak bakugrást. Az első sor futásnak eredt, és bakhátat csinált. A második átugrotta, megszaladt, majd lehajolt, hogy bevárja a harmadikat. Ekképp ugrabugráltunk folyvást. Már egész messze jártunk a várostól. Tetszett ez a luceraiaknak. Egyre többen gyűltek össze. A fellegvár katonasága is szájtátva nézte, mint játszik a magyar sereg. Visszafordulva addig-addig ugrándoztunk, míg a citadella védői nem láthattak bennünket. Szépen, egymás hátán megmásztuk a sziklafalat. Egyszerre a mellvéden teremtünk, és kaszabolni kezdtük a védőket, akik méltatlankodtak, hogy hol maradunk. Míg riadóztattak, kinyitottuk a kapukat a főseregek előtt. Az erőd nyomban kapitulált. Lajos király mindenkit kegyelemben részesített. Lackfi vajda pedig a póruul járt

őroket meghívta a lakomájára. Miután megetette, megitatta, e szókkal bocsátotta el őket: „Most megtanultátok, hogyan játszik a magyar. Menjetek, és mondjátok el a többi olaszoknak is, mielőtt fegyvert ragadna ellenünk!”

– Ez is azt bizonyítja, hogy az élet nem játék – szolt egy német utazó. – Pedig mindannyian szeretünk játszani vele. Főleg másokéval. Egy régi család reményteli sarját, miután a szülei elhaláloztak, a rokonok beadták a campeni Szűz Mária cisztercita kolostorába. A fiú nem állhatta a rend szigorát. Állandóan a ruháit kérte, hogy elmehessen. Hasztalan. A próbaévet mindezek ellenére sikeresnek ítélték. A fiút rokonai felszólították az ordinációra. Ő váltig ellenkezett. Hozzátartozói fenyegetőzése és a rendház előjáróinak könyörtelen kínzásai miatt mégis szerzetesi esküre kényszerült. Könnyek között kijelentette, hogy az első adandó alkalommal megszökik az apátságából. Így is tett, csakhogy rokonai elfogták, és visszatoloncolták. Következett a subdiaconusi fokozat. Erre már semmiképpen nem akart felesküdni. Négy napon át étlen-szomjan, derékig jeges vízben állva önkívületi állapotba került, és az apát fogadalmát vette. Újfent kereket oldott. Éber atyafiai ezúttal is lecsaptak rá, és börtönbe zárták. Hamarosan kiszabadult. Távoli vidékre ment, katonának állt. Hősiesen pusztította – az egyház ellenségeit. Nagy hírre tett szert. Maga a pápa utasította a kölni érseket, hogy adjon felmentést a férfiúnak szerzetesi fogadalma alól. A rokonok és a szerzetesek egymást vádolták a csúfos játék miatt. A rendfőnököt menesztették. Az atyafiak azóta minden igyekezetükkel felmagasztosult unokaöccsük kegyeit keresik.

– Mindhárom dolog, amelyet előadtatok nekünk, önmagában elegendő ahhoz, hogy az Isten lesújtson ránk – mondta az idős zarándok.

A zord hideggel dacolva soha nem látott számban sereglettek a zarándokok. Mattia már nem tudta elhelyezni őket a fogadóban. Az óriási csapatokban érkező németek és magyarok a hidegben nagy tüzeket gyújtottak a mezőn és köréjük tömörültek. A vendéglős alig győzött kenyérral, borral, takarmánnyal szolgálni. Egész éjjel sürgölődött. Alig hunyta le a szemét. Csak hajnal felé zuhant félálomba. De mit hall? A zarándokok már szedelődzködnek. Közben újabbak jönnek. Mi lesz a fizetséggel? A fene megette ezt a szentévet! Gyorsan magára hányta a ruháit.

Az eltávozottak az asztalon hagyták az ellátás díját. Még hozzá busásan. És nem akadt olyan utazó, aki hozzányúlt volna a pénzhez, amíg a fogadós el nem tette. Mattiának leesett az álla. A zarándokok vonultak tovább. Rendezett sorokban, méltósággal. Zajongás, veszekedés nélkül. Túrve, társaikon minden erejükkel segítve. Semmilyen élvezet, gyarapodásra kínáló alkalom csábítása nem téríthette le őket útkról. Büszkén és elhivatottan meneteltek. Ugyanakkor sietve. Mert mintha mindannyiuk nyakában ott loholt volna valami. Ami elpusztította a családjukat. Szomszédjaikra, testvéreikre, szüleikre és gyermekeikre uszította őket. Borzalmas tettek végrehajtását követelte tőlük. Lemeztelenítette előttük a saját lelküket.

Amiről egy szót sem ejtettek – a pestis, a Fekete Halál.

VÉGE